

Posudek oponenta závěrečné práce Dominika Červinky „MÍSTA MEZI MÍSTY – KRAVÍ HORA“

Dominik se ve své práci zabývá lokalitou Kraví hory v Brně, která je jedním z těch míst, která se v důsledků své periferní lokace a dosavadního způsobu využití odmítají rozpustit v urbanismu okolního města. Mají svůj specifický charakter a kvality, které se staly předmětem Dominikova zkoumání a zároveň motivací pro to, se místem dále zabývat z pozice architekta.

Blízkost městskému centru a potenciál, který v sobě lokalita skrývá totiž znamenají, že se dříve nebo později stane předmětem transformace. Obecným problémem je otázka, jak s takovými místy zacházet, a přitom v nich nezničit to, proč nás tak přitahují (*spontaneita, nedefinovanost, svoboda, komunita*). Dominik si je tohoto rozporu vědom a hledání správné polohy a intenzity zásahů je linka, která se prolíná celou jeho prací.

Někde se mu daří tuto polohu najít více, a jinde méně přesvědčivě. Nicméně se jedná o přístup, kde jde spíše o nastavení procesů a limitů než o předložení hotového plánu – i proto lze předpokládat, že v delším časovém horizontu by u takového návrhu docházelo k jeho vývoji a zpřesnění.

Rámcový přístup transformace ohnisek a práce s gradientem je srozumitelný, nicméně by návrhu prospělo sjednocení a přesnější prezentace jejich grafického vyjádření (jde o gradient napříč územím, nebo spíše o pole intenzit mezi jednotlivými fragmenty)? Jakým způsobem jsou generovány linie, jimiž je následně tvarována geometrie návrhu?

Většina nově vkládaných funkcí je vhodně zvolena (domov pro seniory, zázemí pro studenty nebo „ekologické centrum“ v bývalém autoservisu). Nejvíce otázek však vyvolávají dva zásahy, nejvýraznější z hlediska měřítka a významu:

Prvním je návrh přeskupení a koncentrace zahrádkářských kolonií – tak jako se v případě domova pro seniory podařilo navrhnout věrohodný model, umožňující kontinuitu pro nynější obyvatele – tento zásah ve vazbě na práci s existující komunitou vyvolává určité pochybnosti. Možná jde jen o přílišnou zkratku, kterou je situační plán „před“ a „po“ – autor by měl v tomto případě zdůraznit časový rozměr, proces a konkrétní (architektonické) nástroje, jimiž chce dojít k životaschopnému výsledku.

Druhým zásahem je nová bytová výstavba v lokalitě bývalých kasáren. Kromě formální podoby navržené urbanistické struktury (která je sympatická rozdrobeností měřítka, ale méně sebejistá než původní stopa kasáren) je otázkou její náplň – jaký druh bydlení, pro koho a v jakém režimu zde bude? Co takový objem znamená pro stávající a zamýšlený charakter území a jaký je vztah ke komunitě, která zde nyní funguje (umělci, drobná výroba atp.)? V případě potvrzení této funkční náplně v kontextu celého návrhu – je odříznutý charakter této „enklávy“ záměrný? Pokud ano, jaký je vztah k městu okolo – jak funguje napojení (vzdálenosti, doprava)?

Kladně vnímám přístup k prudkým jihovýchodním svahům území, které jsou důležitým nositelem charakteru místa (střet krajiny a urbanistické struktury) – práce navrhuje jejich údržbu skrze městské pastevectví – a to provazuje s funkcí „ekologického centra“. Celé řešení je pak podpořeno jasnou architektonickou formou (pěší spojení/lávka), která svah překračuje, aniž by jej rozdělovala. Jde o příklad jednoduchého zásahu, který rozvíjí a potvrzuje to, co je v místě přítomné.

Práci by mohl dále prospět větší detail rozpracovanosti ekologického centra, a to jak po architektonické, tak programové stránce. Význam této instituce může být zásadní pro rozvoj a udržení myšlenky celého území.

Zvolená metodologie kvalitativní analýzy a interpretace je legitimní přístup – Dominik definuje zásahy na základě vlastní interpretace místa – podložené analýzou stávajících prvků. Fenomenologická poloha jeho práce rezonuje s konceptem *Naked City* Guye Deborda, na nějž se v textu odkazuje – a stejně jako tento koncept, má i Dominikova práce politický rozměr – ze své podstaty je alternativou oficiálním záměrům území „vyřešit“ tím, že se celé stane uniformním městským parkem. Práce má potenciál být začátkem procesu – podnětem k diskusi. I proto by možná bylo dobré, kdyby iniciační plakát z konce knihy nezůstal jen na jejích stránkách. Role architekta jako iniciátora a moderátora může být stejně cenná jako jeho schopnost navrhovat vystavené prostředí.

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm B (velmi dobře). Věřím, že Dominik práci úspěšně obhájí a přeji mu mnoho štěstí v jeho dalším směřování.

V Praze, 2. června 2025
MgA. Jakub Wiesner

